

[Naslovnica](#)[Novosti](#)[Udruge](#)[Zdravlje](#)[Regulative](#) ▾[Priče ratnika](#)[Povijest](#) ▾[O nama](#)

Izdvojeno • Priče ratnika

INTERVJU Emil Sopka – kao maloljetnik '91. je branio rodni Osijek, a kraj rata dočekao je kao topnički izvidnik

29. prosinca 2020. • by • Borna Marinić

U obranu Hrvatske uključili su se brojni pripadnici raznih nacionalnih manjina. Među njima bili su brojni Rusini i Ukrajinci, dva slična naroda iz kojih porijeklo po majci i ocu vuče Emil Sopka. Sjedište Saveza Rusina i Ukrajinaca do kolovoza 1991. godine nalazilo se u Vukovaru. Mnogi od njih su se uključili u obranu Vukovara, ali dio Rusina i Ukrajinaca branio je Hrvatsku i na drugim ratištima, uglavnom u Slavoniji. Kao maloljetnik, Emil je otišao na prvu crtu svog rodnog Osijeka, a s nama je podijelio svoju priču.

Možete li nam se kratko predstaviti?

Rođen sam 18.3.1974. godine u Osijeku. Otac mi je po majci Slovak, a ocu Rusin. Po tom djedu i nosim ime Emil. Majka mi je Ukrajinka rodnom iz Donje Mravice kod Prnjavora (BiH).

Rođeni ste i odrasli u Osijeku. Koje uspomene vežete uz djetinjstvo i ranu mladost?

Odrastao sam u osječkom naselju Donji grad. Djetinjstvo u post Titovom dobu proveo sam manje više kao i sva druga djeca, igrom slučaja družio sam se većinom s Hrvatima, iako u Donjem gradu živi i velik broj Srba. Bilo ih je dosta i u školi, razredu ali nikad mi nije bilo ni u primisli da su nešto drugačiji. Nije bilo prepiraka na nacionalnoj osnovi.

Vaša majka podrijetlom je Ukrajinka, a otac podrijetlom Rusin. Dakle, imate zanimljivo podrijetlo. Koje ste običaje njegovali u obitelji?

Za vrijeme mog djetinjstva Rusini i Ukrajinci nisu bili podijeljeni već su bili ista manjina tako da sam na folklor išao u Društvo Rusina i Ukrajinaca. Oni su po mome poput Dalmatinaca i Zagoraca. Ima puno sličnosti. Oba naroda su Grkokatolici, a i običaji su im dosta slični, kuhinja je bila kao u svih Slavonaca i Bosanaca. Tata je više volio čobanac, fiš paprikaše, a mama pite, bureke, sarme i pečenja. Jedino je za blagdane više je bilo ukrajinskog utjecaja. Od 1988. otac je bio u mirovini pa je provodio puno vremena u vikendici u Aljmašu uz Dunav. Ja sam krenuo u 1. razred srednje Poljoprivredne škole, a svaki slobodan trenutak provodio sam u Aljmašu. Uglavnom smo išli na pecanje, a zimi u lov, jer je otac bio lovac u lovačkom društvu Fazan iz Dalja.

Kada su u Jugoslaviji odnosno Hrvatskoj započele demokratske promjene imali ste 15-ak godina. Kako ste gledali na njih?

Demokratske promjene u Jugoslaviji polako zahvaćaju i Hrvatsku, događalo se da se primijeti netrpeljivost između Hrvata i Srba. Otac je bio neutralan, dok jednom nisam kupio majicu od pokojnog prijatelja Tihomira Šimića, sa regularnim sadašnjim grbom Republike Hrvatske. Susjed u Aljmašu Dimitrije Nikolić, došao je kod tate i prigovorio mu kako mi dozvoljava da nosim ustaški grb. Otac ga je potjerao vilama.

Kada ste shvatili da raspad Jugoslavije neće proći bez ratnog sukoba?

U školi se učenici srpske nacionalnosti početkom 1991. počinju odvajati od nas ostalih, a u autobusu su se potukli Srbin i Hrvat, čak su se potegli i noževi. Naslućuje se i nekako osjeća rat. U Bapskoj kod Iloka umire tatin bratić Pavo Janega, a na sahrani svi pričaju da će biti rata. Škola je završila i vidim da nema u gradu srpske djece. Dolazi ljeto i ja ga planiram provesti u Aljmašu. Tata treba vratiti mamu u Osijek, a ja ću s njim u Aljmaš. Prolazimo kroz Trpinju i prvi puta vidim na barjaku srpsku zastavu sa četiri „C“, a tata kaže ovo neće biti dobro. U vikendici sam bio par dana i odlučio biciklom za Osijek. Prolazeći kroz Bijelo Brdo, selo nastanjeno srpskim stanovništvom, vidio sam jednog domaćeg seljaka i jednog sa šajkačom i kokardom. Prolazio sam pored njih kad odjednom ovaj sa šajkačom vikne „Gde ćeš deližo!“, ne znam kako sam brzo odgovorio idem kod komšije (onda smo još svi u Osijeku govorili dosta srbizama). Na to mi je rekao „Ako, ako, vrati se prije mraka jer mogu doći ustaše“. Shvatio sam da nije odavde jer u Bijelom Brdu baš pričaju ijekavicom. Dolazim do kraja Bijelog Brda i vidim na cesti barikade te skrećem prema Dravi i uz Dravu dolazim kući. Sutradan čujem da se ne može za Aljmaš. Tata je ostao u vikendici. Nisam ga vidio do kraja rata.

Kako i na koji način ste se kao maloljetni dragovoljac uključili u Domovinski rat?

Još krajem školske godine upisao sam se u mladež HDZ-a, bilo je to krajem šestog mjeseca. Pošto ne mogu kod tate odlazim u moju Osnovnu školu Sara Bertić i želim se pridružiti ljudima koji se okupljaju za obranu grada. Rekli su mi da odem kući, a nakon par dana Darko Brkić dolazi mi javiti da dođem u školu. Tamo su već bili moji školski prijatelji. Punili smo vreće s pijeskom i pravili smo bunkere na liniji obrane prema Bijelom Brdu i Tenji. Oružja nismo imali. Dok mi kopamo jedan rov, eventualno dvojica drže stražu. Samo 30-ak metara od nas nalazio se JNA T-84. Sramotno da ni dan danas nama taj period nije priznat. Naime zbog toga što smo bili malodobni nisu nas vodili niti u Narodnoj Zaštiti. Gospodin Božidara Riba zna za to, kao i oni u 106. brigadi. Streljivo od tatine puške dao sam susjedu Tugomiru Bubeku. Kada je počeo otvoreni sukob i napadi na Osijek pomagao sam susjedima pokrivati krovove. Također davao sam i stražu te sam na razne načine bio uključen u obranu Osijeka.

Za Vas rat nije završio 1991. godine. Možete li nam opisati ostatak Vašeg ratnog put(ovanj)a?

Godine 1992. dolaze snage UN-a. Maturirao sam i upisao poljoprivredni fakultet. Javili su mi da je tata poginuo, nakon čega stopiram faks. Pokazalo se kasnije, hvala Bogu, da to nije bila istina. Otišao sam ubrzo u ročnu vojsku. Nisam tražio skraćenje vojnog roka, već imam ubranu obuku u 16. topničko raketnoj brigadi Bjelovar. Bili smo na ratištu u mjestu Vodostaj kod Karlovca i na Turnju, bila je to zima 1993. godine. Imam VES izvidnik u topništvu. Tamo sam bio izvidnik na minobacačima 120mm i upoznajem brata po oružju Jozu Jurčevića.

Operaciju „Oluja“ dočekali ste u istočnoj Slavoniji. Jeste li bili spremni i na vojno oslobađanje okupiranih krajeva na istoku Hrvatske?

Iz Karlovca sam se vratio u Osijek gdje sam pristupio 4. samostalnom topničkom divizionu. Ondje usmjeravam, kao zapovjednik desetine, zajedno sa zapovjednikom voda Farkašom, cijelom bitnicom topova „berte“ 130mm i „long tomovima“ 155 mm. Zovu me „Busola“, tu dočekujem i „Oluju“. Nama je naređeno da ostajemo u slučaju napada iz Srbije. U tom trenutku osjećao sam veliku odgovornost i strah jer usmjeravao sam topove da bojevo djeluju preko grada Osijeka, a samo jedan pogrešan izračun mogao je ubiti nekog u gradu. Razvojačen sam 1996. godine.

Jeste li u ratu imali problema zbog svojeg podrijetla?

Nikada, baš nikada u ratu nitko mi nije prigovarao ništa na nacionalnoj osnovi. Sada živim u kući u kojoj sam se i rodio. Imam sina iz prvog braka Filipa i sina sa sadašnjom suprugom Leona. Supruga je Hrvatica, potpredsjednik sam KUD-a Ukrajinaca „Lesja Ukrajinka“ i ponosan što sam Ukrajinac među braćom Hrvatima.

*Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

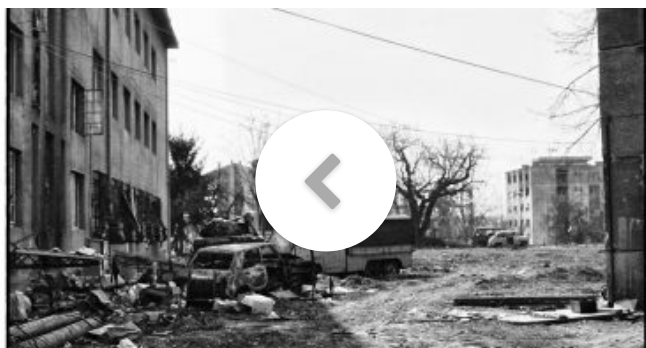

O autoru

Borna Marinić

Magistar povijesti, Radno iskustvo stjecao je u Hrvatskom povijesnom muzeju i na Hrvatskoj radioteleviziji. Autor je nekoliko knjiga i filmova na temu Domovinskog rata. Urednik je portala Braniteljski.hr te Facebook stranice Dogodilo se na današnji dan – Domovinski rat, također uređuje i vodi emisiju Domoljubne minute koja se svakog dana emitira na Hrvatskom katoličkom radiju.

[Pogledaj sve objave](#)

Od akcije “Maslačak” preko akcije “Alfa” do Sarajevskog primirja – krvavi pakrački prosinac

Ministarstvo hrvatskih branitelja – izvanredna jednokratna novčana pomoć vlasnicima stambenih objekata oštećenih u potresu

Moglo bi Vas zanimati

Domovinski rat • Izdvojeno
Kako su inozemni mediji oblikovali sliku Domovinskog...
27. prosinca 2020.

Domovinski rat • Izdvojeno
Potresna i tragična priča o ljubavi dvoje stranaca u...
26. prosinca 2020.

Domovinski rat • Izdvojeno

Izdvojeno • Priče ratnika